

Kolmapäev, 11. märts 2015

P8_TA(2015)0070

Võitlus laste seksuaalse kuritarvitamise vastu internetis**Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2015. aasta resolutsioon laste seksuaalse kuritarvitamise kohta internetis (2015/2564(RSP))**

(2016/C 316/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 20. novembri 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsiooni ja selle protokolle,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 3,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 7, 8, 47, 48 ja 52,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu 23. novembri 2001. aasta küberkuritegevuse konventsiooni,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu 25. oktoobri 2007. aasta konventsiooni laste kaitse kohta seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise eest,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Europol 2014. aasta aruannet internetipõhise organiseeritud kuritegevuse põhjustatud ohtude hinnangu (iOCTA) kohta,
 - võttes arvesse ÜRO Lapse Õiguste Komitee üldist märkust nr 14 (2013) lapse õiguse kohta sellele, et tema huvid seataks esikohale,
 - võttes arvesse 2011. aasta veebruaris vastu võetud lapse õigusi käsitlevat ELi tegevuskava,
 - võttes arvesse oma 27. novembri 2014. aasta resolutsiooni ÜRO lapse õiguste konventsiooni 25. aastapäeva kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Eriline tähelepanu lastele ELi välistegevuses” (COM(2008)0055),
 - võttes arvesse laste õiguste edendamist ja kaitset käsitlevaid ELi suuniseid,
 - võttes arvesse inimkaubanduse kaotamist käsitlevat ELi strateegiat aastateks 2012–2016 ning eriti selle sätteid, mis käsitlevad lastekaitse süsteemide ja parimate tavade vahetamise süsteemide väljatöötamise rahastamist,
 - võttes arvesse oma 12. veebruari 2015. aasta täiskogu arutelu, kus käsitleti võitlust laste seksuaalse kuritarvitamise vastu internetis,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 123 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et laste seksuaalne kuritarvitamine ja ärakasutamine, sealhulgas laste kuritarvitamist kujutavad visuaalsed materjalid, rikuvad raskelt põhiõigusi, eelkõige laste õigust heaoluks vajalikule kaitsele ja hoolitsusele, nagu see on sätestatud 1989. aasta ÜRO lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartas;

⁽¹⁾ ELT L 335, 17.12.2011, lk 1.⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2014)0070.

Kolmapäev, 11. märts 2015

- B. arvestades, et kõnealuste süütegude vastase võitlusega seotud meetmete rakendamisel tuleb esikohale seada lapse huvid, nagu see on sätestatud ELi põhiõiguste hartas ja ÜRO lapse õiguste konventsioonis;
- C. arvestades, et raskete kuritegude puhul, nagu laste seksuaalne ärakasutamine ja laste seksuaalset kuritarvitamist kajastav materjal, on vaja terviklikku lähenemisviisi, mis hõlmab süütegude uurimist, süüdistuste esitamist teo toimepanijatele, lapsohvrite kaitset ja kõnealuste kuritegude tõkestamist;
- D. arvestades, et internet võib kujutada endast lastele erilist ohtu, kuna selle kaudu muutub laste seksuaalset ärakasutamist kujutav materjal lastele kättesaadavaks või nad võivad ise sellise materjali tootmise, internetis peibutajate, vägivalda kujutavate materjalide vahetamise, hirmutamise ja kiusamise või seksuaalsuhte eesmärgil kontakti otsimise ohvriteks sattuda; arvestades, et laste kokkupuutumise tõenäosust selliste ohtudega suurendavad mobiiltehnoloogia ja interneti laialdane kasutus ja nendele juurdepääs;
- E. arvestades, et võitlus laste kuritarvitamise vastu internetis peaks moodustama osa laiemast strateegiast, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise üldist nähtust, mis on endiselt peamiselt seotud veebiväliste õiguserikkumistega, mida pannakse toime väljaspool interneti teadlikult tegutsevate võrgustike ja üksikisikute kaudu;
- F. arvestades, et internetikeskkonnas võib seksuaalne ärakasutamine toimuda mitmel moel: noori võidakse veenda või sundida saatma või veebis avaldama seksuaalse sisuga kujutisi endast, osalema seksuaalses tegevuses veebikaamera või nutitelefoniga vahendusel, või saatma seksuaalse sisuga sõnumeid või pidama selliseid vestlusi internetis, mille tulemusel saavad väärkohitlejad ja veebis peibutajad võimaluse ähvardada noort inimest, et tema sõpradele ja perele saadetakse kujutised, video või vestluste koopiad, kui ta ei nõustu osalema edasises seksuaalses tegevuses; arvestades, et kujutisi ja/või videoid võidakse jagada veel kaua pärast seksuaalse kuritarvitamise lõppu ja kõigil on võimalik neid veebis vabalt vaadata, mille tulemusel võivad ohvrid mitmekordselt kannatada ja neid võidakse häbistada;
- G. arvestades, et liikmesriikides ebaseadusliku veebisisu leviku takistamiseks võetud meetmed ei ole piisavalt tõhusad;
- H. arvestades, et internetis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamisega seotud juurdmise ja vastutuselevõtmise eest vastutavatele isikutele kättesaadavaks tehtud uurimisvahendite puhul peaks muu hulgas arvesse võtma proportsionaalsuse põhimõtet ning uuritavate rikkumiste olemust ja raskusastet kooskõlas ELi ja liikmesriikide õigusega;
- I. arvestades, et laste kaitsega digitaalmaailmas tuleb tegeleda ka tööstusharu tasandil, et see näitaks üles algatusvõimet ja võtaks jagatud vastutuse, sh harides ja koolitades lapsi, vanemaid ja õpetajaid, et hoida ära laste juurdepääs ebaseaduslikule sisule;
- J. arvestades, et veebis toimuva laste seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise rahvusvahelise olemuse tõttu, mis hõlmab sadu riike ning õigussüsteeme ja õiguskaitseasutusi, on tegemist rahvusvahelise probleemiga, millele tuleb leida rahvusvaheline lahendus; arvestades, et tuleb tegeleda nende inimkaubitsejatega, kes kasutavad internetis toimuvaks seksuaalseks kuritarvitamiseks lapsi, kel pole õiguslikult määratletud identiteeti ja kes seetõttu on ametivõimudele n-ö nähtamatud;
- K. arvestades, et tulenevalt kuritegude olemusest ja ohvrite vanusest teatatakse muude kuriteoliikidega võrreldes enamikus laste seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise valdkondades nendest juhtumitest õiguskaitseorganitele palju harvemini; arvestades, et seetõttu ei kajasta kättesaadavad andmed toime pandud kuritegude arvu kohta probleemi ulatust täpselt; arvestades, et vabaihenduste poolt esitatud teabe kohaselt laste kuritarvitamise alast materjali sisaldavate veebilehtede kohta on üle 80 % ohvritest nooremad kui kümneaastased; arvestades, et rahvusvahelise interneti vihjeliinide liidu esitatud andmed näitavad seksuaalse kuritarvitamise ohvriks langevate väikelaste arvu suurenemist ning äärmusliku ja sadistliku loomuga kuritarvituste sagenemist;
- L. arvestades, et paljud õigusrikkujad kasutavad nn pimedat veebi (*darknet*), kus nad on loonud anonüümsed kogukonnad, kasutades laste kuritarvitamist kujutava materjali jaoks peidetud foorumeid, veebisaiditeenuseid, suhtlusportaale ja salvestusruumi pakkujaid, millega nad teevad võimalikuks praktiliselt jälgitamatu laste seksuaalse kuritarvitamise ning hõlbustavad sellist tegevust;
- M. arvestades, et paljud kurjategijad kasutavad oma tegevuse kindlustamiseks krüpteerimist ja muid kaitsemeetmeid, mis on õiguskaitseasutuste teostatavate uurimiste seisukohalt tõsine probleem;

Kolmapäev, 11. märts 2015

- N. arvestades, et vabaihenduste andmetel olid kõigest kaheksa tipptasandi levitajat 2012. aastal vastutavad 513 kaubamärgi eest, mille all levitati ärilisel eesmärgil laste kuritarvitamist kujutavat materjali, ning kümme 2012. aastal kõige suurema tegevusmahuga kaubamärki olid kõik seotud ühe tipptasandi levitajaga;
- O. arvestades, et liikmesriigid pidid direktiivi 2011/93/EL (mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust) siseriiklikku õigusesse üle võtma 18. detsembriks 2013, ning arvestades, et seni on vähem kui pooled liikmesriigid selle täies mahus rakendanud;
1. rõhutab veendunult, et laste kaitse ning laste ja nende arengu jaoks ohutu keskkonna tagamine on Euroopa Liidu ja liikmesriikide üks peamisi ülesandeid;
 2. toonitab karmisõnaliselt, et tuleb tagada laste õigused ja kaitse veebis ning võtta meetmeid selleks, et tagada mis tahes ebaseadusliku sisu kohene kõrvaldamine ning sellest õiguskaitseasutustele teatamine, ka on vaja piisavaid õiguslikke vahendeid õigusrikkujate tegevuse uurimiseks ning nende vastutusele võtmiseks;
 3. on seisukohal, et laste isikuandmeid tuleb veebis nõuetekohaselt kaitsta ning et lapsi tuleb isikuandmete veebis kasutamise ohtudest ja tagajärgedest lihtsal ja lapsesõbralikul viisil teavitada; rõhutab andmekaitsereformiga kaasnevaid olulisi muudatusi, mis aitavad laste õigusi internetis paremini kaitsta;
 4. rõhutab vajadust tervikliku ja kooskõlastatud Euroopa lähenemisviisi järele, et tagada järjepidevus seoses poliitikakujundamise ja sellest tulenevate meetmetega, mis hõlmavad kuritegevuse vastast võitlust, põhiõigusi, eraelu puutumatust, andmekaitset, küberjulgeolekut, tarbijakaitset ja e-kaubandust;
 5. on seisukohal, et tuleb võtta täiendavaid meetmeid seksuaalsuhte eesmärgil veebi kaudu kontakti otsimise vastu võitlemiseks ning komisjon peab koos riikide valitsuste, kodanikuühiskonna, sotsiaalmeediaettevõtjate, lapsevanemate, õpetajate, sotsiaaltöötajate, lastekaitseametnike, lastearstide ning noorte- ja lasteorganisatsioonidega tegutsema aktiivselt selle nimel, et suurendada teadlikkust sellest teemast määratletud suuniste abil, sealhulgas parimate tavade vahetamise ja selles küsimuses koostöö tegemiseks ja teabevahetuseks sotsiaalplatvormide loomise kaudu, et teha kindlaks lapsi ähvardavad võimalikud riskid ja ohud;
 6. palub komisjonil ja liikmesriikidel alustada vastavat teadlikkuse suurendamise kampaaniat, mis hõlmaks kõiki asjaomaseid osalisi, et suurendada laste teadlikkust ning toetada lapsevanemaid ja haridustöötajaid internetis esinevate ohtude äratundmisel ja neile reageerimisel ja laste ohutuse tagamisel veebis; palub komisjonil lisaks toetada liikmesriike internetis toimuva seksuaalse kuritarvitamise takistamise programmide käivitamisel, edendada sotsiaalmeedias vastutustundliku käitumise alase teadlikkuse suurendamise kampaaniaid ning õhutada tähtsamaid otsimootoreid ja sotsiaalmeedia võrgustikke tegutsema laste kaitseks internetis ennetavalt;
 7. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma asjakohaseid meetmeid, mis võimaldaksid lastel paremini ja rohkem väärkohtlemistest teatada, ning meetmeid sellistele teadetele paremini reageerimiseks, samuti kaaluma süsteemsete otseteatamisvõimaluste väljatöötamist; toetab vihjeliinide asutamist, mille kaudu lapsed saavad anonüümselt väärkohtlemistest teatada;
 8. rõhutab vajadust parandada rahvusvahelist koostööd ja piiriüleseid juurdusi selles valdkonnas, sõlmides koostöölepinguid, ning vajadust tugevdada õiguskaitseasutuste vahelist koostööd muu hulgas Europoli ja küberkuritegevuse vastase võitluse Euroopa kesku (EC3) kaudu, et tõhusamalt uurida ja lõhkuda laste suhtes seksuaalkuritegude toimepanijate võrgustikke ning nendes osalejaid vastutusele võtta, seades samas esikohale laste õigused ja ohutuse;
 9. väljendab sellega seoses heameelt ühisalgatuse üle, mille raames EL ja 55 riiki kogu maailmast on moodustanud internetis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu võitlemise ülemaailmse liidu, mille eesmärk on päästa rohkem ohvreid, tagada tõhusam vastutusele võtmine, suurendada teadlikkust ja vähendada laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavate visuaalsete materjalide üldist kättesaadavust internetis; kutsub komisjoni üles andma korrapäraselt teada selle liidu kaudu tehtud edusammudest; kutsub liikmesriike üles rakendama neid soovitusi riigi tasandil;
 10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama ja suurendama ohvrite kindlakstegemiseks ja ohvritele suunatud teenusteks ette nähtud ressursse ning nõuab viivitamata asjaomaste platvormide loomist ja Europolis olemasolevate platvormide tõhustamist;

Kolmapäev, 11. märts 2015

11. kutsub liikmesriike üles rakendama direktiivi 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded;
12. on seisukohal, et laste vastu suunatud kuritegude puhul tuleb tingimata kasutada õiget terminoloogiat, k.a laste seksuaalset kuritarvitamist kujutavate visuaalsete materjalide kirjeldamisel, ning ühtlasi tuleb kasutada asjakohast terminit „laste seksuaalset kuritarvitamist kujutav materjal”, mitte „lasteporno”;
13. ergutab liikmesriike eraldama siseriiklike kontaktpunktide tegevuseks piisavalt vahendeid, et võimaldada neil kriminaalsest ja kahjulikust sisust ja käitumisest veebis teada anda, nagu on ette nähtud direktiivis 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust;
14. tuletab meelde, et liikmesriigid peavad võtma vajalikke meetmeid tagamaks, et isikul, kes usub, et ta võib toime panna mõne seksuaalse kuritarvitamise või seksuaalse ärakasutamise seotud õigusrikkumise, on vajaduse korral võimalus osaleda tõhusates sekkumisprogrammides või -meetmetes, mis on loodud selliste õigusrikkumiste toimepanemise riski hindamiseks ja ärahoidmiseks;
15. palub tagada liikmesriikide õiguskaitseasutustele ja Europolile vajalikud rahalised vahendid, inimressursid, uurimisvõimused ja tehnilise võimekuse, sh asjakohase koolituse kohtute ja politseiüksuste suutlikkuse suurendamiseks, et tõsiselt ja tulemuslikult võidelda õigusrikkujate vastu ja nad vastutusele võtta ning et arendada välja uus kõrgtehnoloogiline suutlikkus analüüsida tohutut mahus laste kuritarvitamist kujutavat visuaalset materjali või krüpteeritud või nn pimedasse veebi peidetud materjali ning teha õigusrikkujad kindlaks ning nad vastutusele võtta, et kaitsta laste turvalisust ja õigusi;
16. märgib murega veebis toimuva laste kaubanduslikul eesmärgil seksuaalse ärakasutamise arengu- ja laienemissuundumusi, sh laste kuritarvitamist kujutava materjali levitamise ja edastamise uusi viise, eriti nn pimedasse veebi ja pimedasse võrgu (*deep web* ja *darknet*) kaudu, ning eelkõige kuritarvitamise tasulist voogedastamist reaalajas; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles jätkama suhtlust alternatiivsete maksesüsteemide esindajatega, et teha kindlaks võimalused paremaks koostööks õiguskaitseorganitega, sealhulgas ühiseks koolituseks, et paremini tuvastada makseprotsesse, mis on seotud laste kuritarvitamist kujutava materjali turustamisega;
17. nõuab, et õiguskaitseasutused, kohtuasutused, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektor, internetiteenuse pakkujad, sotsiaalmeediaettevõtjad, pangandussektor ja vabaihendused, sh noorte- ja lasteorganisatsioonid, teeksid omavahel tulemuslikku koostööd ja vahetaksid seaduslikult teavet, et tagada laste õigused ja kaitse veebis ning ebaseadusliku sisu kohene kõrvaldamine ja sellest teatamine õiguskaitseasutustele, kes peaksid vajaduse korral regulaarselt aru andma sellise teabe alusel alustatud uurimiste ja vastutusele võtmiste kohta; tunnustab sellega seoses tegevusdirektorite koalitsiooni tegevust interneti muutmisel laste jaoks paremaks kohaks ning veebis laste kaubanduslikul eesmärgil seksuaalse ärakasutamise vastu võitlemiseks loodud Euroopa finantskoalitsiooni tegevust;
18. rõhutab, et ebaseaduslik sisu tuleb nõuetekohase õigusliku menetluse alusel viivitamata eemaldada; rõhutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogia ning internetiteenuse pakkujate rolli ebaseadusliku veebisisu kiire ja tõhusa eemaldamise tagamisel, kui vastutav õiguskaitseasutus on selleks taotluse esitanud;
19. nõuab tungivalt, et liikmesriigid, kes ei ole veel direktiivi 2011/93/EL (mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust) täielikult siseriiklikku õigusesse üle võtnud, seda teeksid; kutsub seetõttu komisjoni üles jälgima rangelt selle direktiivi täielikku ja tulemuslikku rakendamist ning andma tähelepanekute kohta õigeaegselt tagasisidet Euroopa Parlamendile ja selle vastutavale komisjonile;
20. teeb kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile ülesandeks jätkuvalt jälgida direktiivi 2011/93/EL rakendamist ja koostada põhjalik analüüs internetis toimuva laste seksuaalse kuritarvitamise vastu võitlemise praeguse poliitilise raamistiku kohta direktiivi 2011/93/EL rakendamisarvuandena ning esitada see täiskogule;
21. teeb presidendile ülesandeks esitada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule ja liikmesriikide parlamentidele.